

Підтримка викладачів для РОЗДІЛУ 3: ОБІЗНАНІСТЬ ПРО ЛІСОВІ ЛИХА ТА ВИЖИВАННЯ В ДИКІЙ ПРИРОДІ

НАВЧАЛЬНИЙ МОДУЛЬ 17: Розуміння психології жертв стихійних лих у умовах дикої природи

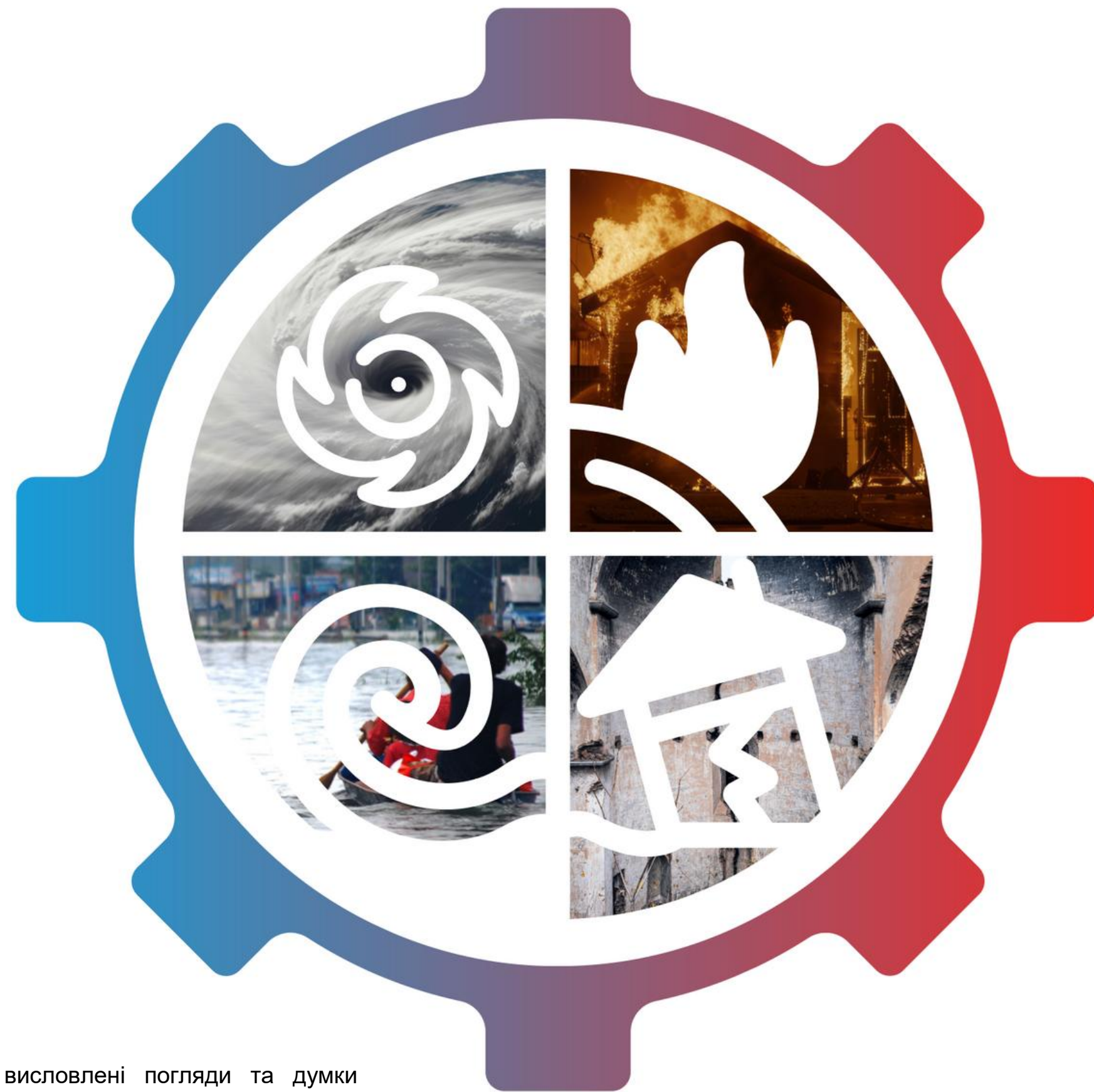
Автор: Neotalentway / Проектне партнерство VETREADY

Номер проекту: 2024-1-ES01-KA220-VET-000257287

Co-funded by
the European Union

Фінансується Європейським Союзом. Однак висловлені погляди та думки належать лише автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу або Іспанської служби з питань інтернаціоналізації освіти (SEPIE). Ні Європейський Союз, ні орган, що надає грант, не несуть за них відповідальності.

Огляд рекомендацій для викладачів

Цей Допоміжний файл для викладачів розроблений як супровід навчального модуля «Розуміння психології жертв катастроф у дикій природі», надаючи індивідуальні методологічні та дидактичні рекомендації для підвищення його ефективності.

Він має на меті допомогти освітянам:

- Зрозуміти конкретні педагогічні цілі цього модуля в рамках цього розділу
- Застосовуйте відповідні стратегії та інструменти навчання для залучення учнів професійно-технічної освіти, безперервної професійно-технічної освіти та діаспори
- Впевнено проводити ключові завдання, сприяти рефлексії та підтримувати запам'ятовування знань
- Адаптуйте проведення занять до різних форматів (очного, онлайн, змішаного) та різноманітних потреб учнів

Примітка: Виконання цього модуля та пов'язаної з ним вікторини сприяє професійному розвитку викладача та може призвести до отримання сертифікації.

Навчальний зміст модуля

1. Мета навчального модуля
2. Результати навчання навчального модуля
3. Вступ: Розуміння психології жертв стихійних лих у дикій природі
4. Ключові поняття та термінологія
5. Розуміння важливості
6. Чому цей навчальний модуль важливий
7. Стихійні лиха в розумінні психології жертв стихійних лих у умовах дикої природи
8. Повені
9. Лісові пожежі
10. Шторми та урагани
11. Екстремальний холод
12. Зупиніться та поміркуйте
13. Технологічні та промислові катастрофи в розумінні психології жертв стихійних лих у умовах дикої природи
14. Хімічний розлив
15. Витік газу
16. Збої в інфраструктурі
17. Зупиніться та поміркуйте
18. Біологічні та пов'язані зі здоров'ям катастрофи в розділі «Розуміння психології жертв катастроф у умовах дикої природи»
19. Забруднення харчових продуктів у дикій природі
20. Зоонозні спалахи в умовах дикої природи
21. Невідкладна медична допомога з масовими жертвами в умовах дикої природи
22. Зупиніться та поміркуйте
23. Надихаючі дії та взірці для наслідування
24. Більше для дослідження

Рекомендовані методи та інструменти навчання

Метод навчання 1: Обговорення на основі сценарію

Цей метод заохочує учнів критично мислити, аналізувати ризики та застосовувати знання до реальних біологічних або пов'язаних зі здоров'ям катастроф у дикій природі. Він підходить як для очного, так і для онлайн-заняття, що робить його дуже адаптивним для різних груп учнів.

Приклад застосування:

Після перегляду слайдів про забруднення харчових продуктів, спалахи зоонозів та невідкладні медичні випадки з масовими жертвами, тренер представляє сценарій:

«Ви є частиною туристичної групи у віддаленому гірському районі. Раптом у кількох учасників виникають шлунково-кишкові симптоми після спільного прийому їжі, а інші починають панікувати та хвилюватися, що вони також можуть бути уражені. Медична допомога знаходиться за кілька годин. Що б ви зробили в першу чергу, щоб забезпечити як фізичну безпеку, так і психологічну підтримку?»

Учнів поділяють на невеликі групи (кімнати для роботи онлайн або групові обговорення особисто). Кожна група пропонує негайні дії, враховуючи як медичну допомогу, так і психологічну підтримку.

Після цього групи діляться своїми стратегіями, а тренер проводить обговорення того, чому певні реакції зменшують паніку та сприяють стійкості, пов'язуючи рішення з ключовими концепціями модуля:

- Ізоляція та моніторинг уражених осіб
- Спокійне спілкування та заспокоєння
- Делегування завдань для відновлення контролю та зменшення групової тривожності
- Дотримання режиму та правил гігієни

Рекомендовані методи та інструменти навчання

Метод навчання 2: Рольова гра

Учні практикують практичні навички та прийняття рішень у реалістичних сценаріях стихійних лих у дикій природі, поєднуючи фізичне реагування та психологічну підтримку.

Приклад: «Під час походу у деяких туристів розвиваються симптоми, схожі на грип, після контакту з дикими тваринами, а інший отримує незначну травму. Порятунком може зайняти кілька годин». Ролі:

- Лідер: Координує реагування та чітко спілкується
- Медичний працівник: надає першу допомогу та стежить за симптомами
- Психологічна підтримка: заспокоює групу, контролює паніку
- Офіцер з безпеки: забезпечує безпеку на території та організовує постачання

Активність:

- Розіграйте сценарій та приймайте рішення під тиском
- Поміркуйте, які дії зменшили паніку, покращили контроль та підтримали емоційне благополуччя

Результат:

- Інтеграція фізичної безпеки та психологічної підтримки в умовах дикої природи
- Покращуйте комунікативні, лідерські навички та навички управління стресом

Рекомендовані методи та інструменти навчання

Метод навчання 3: Ведення щоденника керованих рефлексій

Цей метод допомагає учням закріпити знання, пов'язати досвід з ключовими поняттями та поміркувати над прийняттям рішень та управлінням емоціями.

Приклад:

Після симуляції або обговорення сценарію (забруднення харчових продуктів, спалах зоонозного захворювання або масові втрати), тренер допомагає учням поміркувати:

- Що було добре в управлінні фізичними та психологічними ризиками?
- Які дії можна було б покращити?
- Як комунікація та делегування завдань вплинули на груповий стрес?

Активність:

- Обговорення в невеликій групі або з усім класом
- Учні діляться досвідом та отриманими уроками
- Тренер пов'язує рефлексії з концепціями модуля: ізоляція, заспокоєння, підтримка розпорядку дня та спокійне спілкування

Результат:

- Поглиблює розуміння психології стихійних лих у дикій природі
- Закріплює практичні стратегії емоційної підтримки та безпеки
- Заохочує критичне мислення та постійне вдосконалення

Поради

Використовуйте реалістичні сценарії

- Наведіть історії або тематичні дослідження реальних інцидентів у дикій природі (наприклад, харчові отруєння, спалахи зоонозів, масові жертви).
- Заохочуйте учнів розігрувати відповіді у ролях, щоб посилити занурення.

Інтерактивні питання

- Часто зупиняйтеся, щоб поставити навідні запитання: «Що б ви зробили спочатку?» або «Як би ви заспокоїли групу?»
- Сприяти груповим обговоренням та вирішенню проблем між колегами.

Наочні посібники та карти

- Використовуйте карти стежок, схеми кемпінгу або схеми дикої природи, щоб візуалізувати ризики та безпечні зони.
- Покажіть зображення небезпек (забрудненої їжі, знаків про дику природу, небезпечних споруд) для підтримки реалістичності сценарію.

Призначення ролей у симуляціях

- Дайте учням конкретні ролі (керівник, медичний працівник, психологічна підтримка, співробітник служби безпеки) під час навчань.
- Зміна ролей дозволяє кожному відчувати прийняття рішень з різних точок зору.

Стратегії адаптації

Особисто

- Використовуйте симуляції на свіжому повітрі або в класі, щоб відтворити сценарії дикої природи, що дозволить учням відпрацювати фізичну реакцію та психологічну підтримку.
- Заохочуйте рольові ігри та обговорення в малих групах для сприяння активній участі та взаємонавчанню.
- Використовуйте наочні посібники, такі як карти, схеми небезпек або макетні схеми кемпінгу, для покращення розуміння.
- Дозвольте практичним заняттям з аптечками першої допомоги, захисним спорядженням та сценарними реквізитами закріпити знання через досвід.

Онлайн

- Використовуйте кімнати для групових обговорень сценаріїв та рольових ігор, щоб підтримувати залученість у віддалених умовах.
- Діліться картами, зображеннями чи відео небезпек у дикій природі, щоб створювати реалістичні сценарії.
- Використовуйте опитування, вікторини та інтерактивні дошки, щоб заохотити участь та оцінити розуміння.
- Сприяти рефлексії через керовані дискусійні форуми або живі обговорення, поєднуючи теорію з практичним прийняттям рішень.
- Включіть записані демонстрації процедур першої допомоги та безпеки для підтримки цифрового навчання через досвід.

Ключові навички ESCO, що розглядаються в цьому модулі

Цільова перехресна категорія навичок ESCO: T3.3 – Підтримка позитивного ставлення. Розвинені основні навички: Підтримка стійкості, Надання емоційної підтримки, Справляння з невизначеністю, Прийняття обдуманих рішень.

Зберігайте стійкість

Практикується у: слайдах «Зупинись та поміркуй» із сценаріями стихійних лих у дикій природі (забруднення харчових продуктів, спалахи зоонозів, надзвичайні ситуації з масовими жертвами).

Викладачі висвітлюють цю навичку таким чином:

- Заохочуйте до роздумів про те, як зберігати спокій та зібраність у стресових ситуаціях у віддалених або обмежених ресурсах умовах.
- Сприяти обговоренню стратегій збереження стійкості в умовах невизначеності та затримки доступу до допомоги.

Надайте емоційну підтримку

Практикується: слайди «Обговорення на основі сценаріїв» з рольовою грою, що підтримує членів групи (дітей, людей похилого віку або учасників, що стурбовані) під час кризових ситуацій у дикій природі.

Викладачі висвітлюють цю навичку таким чином:

- Навчайте учнів активному слуханню, запевненню та емпатійному спілкуванню.
- Підкресліть вплив емоційної підтримки на безпеку групи та ефективне прийняття рішень

Вміння справлятися з невизначеністю. Практикується на слайдах «Сценарії стихійних лих», що охоплюють непередбачувані надзвичайні ситуації (спалахи зоонозів, раптові захворювання, структурні руйнування в таборах у дикій природі).

Викладачі висвітлюють цю навичку таким чином:

- Проведіть роздуми про емоційні реакції та адаптивні стратегії.
- Заохочуйте порівняння різних типів катастроф у дикій природі та їхніх непередбачуваних наслідків.

Приймайте обдумані рішення

Практика після: Слайди, що представляють типи стихійних лих у дикій природі (забруднення харчових продуктів, масові жертви, спалахи зоонозів), де учні розробляють стратегії реагування.

Викладачі висвітлюють цю навичку таким чином:

- Сприяти обговоренням, щоб логічно та емпатично обґрунтувати свої дії.
- Заохочуйте враховувати психологічне благополуччя членів групи під час прийняття рішень.

Підтримка оцінювання – Як перевірити прогрес учня

В кінці цього навчального модуля слухачі пройдуть тест із 10 запитань з вибором однієї правильної відповіді, призначений для оцінки їхнього розуміння ключових концепцій, що розглядалися протягом сесії. Цей тест оцінює збереження знань, розуміння психології жертв стихійних лих у дикій природі та застосування стратегій подолання труднощів у віддалених або обмежених ресурсах умовах.

Додаткові стратегії оцінювання

1. Рейтинг емоційної реакції. Як це працює:

Учні розглядають 3–4 сценарії стихійних лих у дикій природі (наприклад, забруднення харчових продуктів, спалах зоонозної хвороби, раптове захворювання під час походу) та ранжують реакції, які найкраще підтримують психологічне благополуччя групи.

Що це розкриває:

- Здатність розставляти пріоритети в емоційній підтримці, керувати стресом та приймати рішення у віддалених умовах.
- Застосування психологічних принципів та розуміння реакцій жертв у контексті дикої природи.

2. Виклик плану подолання труднощів

Як це працює:

Після перегляду сценарію або відео учні створюють покроковий план для збереження спокою, зменшення тривожності, забезпечення безпеки та заспокоєння членів групи в дикій природі.

Що це розкриває:

- Здатність синтезувати інформацію та застосовувати стратегії стійкості.
- Готовність підтримувати благополуччя групи практичними та емпатичними діями під тиском.

Додаткові довідкові матеріали

Академічні статті та журнали

- Мортімер, А. Р. (2023). Психологічна перша допомога при травмах у дикій природі: втручання для членів експедицій або пошуково-рятувальних команд. *Wilderness & Environmental Medicine*, 34(1), 1–7. <https://doi.org/10.1016/j.wem.2023.02.009>
- Мортімер, А. Р. (2010). Реакція психічного здоров'я на гострий стрес після стихійного лиха в дикій природі. *Wilderness & Environmental Medicine*, 21(4), 337–344. <https://doi.org/10.1016/j.wem.2010.06.011>
- Кім, Е. Й., Лі, Ю. С. та Лі, Х. Дж. (2021). Розробка рекомендацій з надання першої психологічної допомоги для фахівців з питань психічного здоров'я під час катастроф. *Міжнародний журнал екологічних досліджень та громадського здоров'я*, 18(20), 10752. <https://doi.org/10.3390/ijerph182010752>
- Лі, Ю., Ян, Ю., Пьо, Дж.-Е., Лі, Б., Кім, К., та Чой, Дж.-Х. (2025). Можливість дводенної інтенсивної лісової терапії, що включає практики усвідомленості, для постраждалих від стихійних лих осіб. *Frontiers in Psychology*, 16, 1603924. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2025.1603924>

Онлайн-навчання та рекомендації

- Національна мережа дитячого травматичного стресу (NCTSN) – Перша психологічна допомога онлайн
Інтерактивне навчання з надання першої психологічної допомоги в умовах стихійних лих.
<https://learn.nctsn.org/course/index.php?categoryid=11>

Джерела

- Мортімер, А. Р. (2023). Психологічна перша допомога при травмах у дикій природі: втручання для членів експедицій або пошуково-рятувальних команд. *Wilderness & Environmental Medicine*, 34(1), 1–7. <https://doi.org/10.1016/j.wem.2023.02.009>
- Мортімер, А. Р. (2010). Реакція психічного здоров'я на гострий стрес після стихійного лиха в дикій природі. *Wilderness & Environmental Medicine*, 21(4), 337–344. <https://doi.org/10.1016/j.wem.2010.06.011>
- Кім, Е. Й., Лі, Ю. С. та Лі, Х. Дж. (2021). Розробка рекомендацій з надання першої психологічної допомоги для фахівців з питань психічного здоров'я під час катастроф. *Міжнародний журнал екологічних досліджень та громадського здоров'я*, 18(20), 10752. <https://doi.org/10.3390/ijerph182010752>
- Лі, Ю., Ян, Ю., Пьо, Дж.-Е., Лі, Б., Кім, К., та Чой, Дж.-Х. (2025). Можливість дводенної інтенсивної лісової терапії, що включає практики усвідомленості, для постраждалих від стихійних лих осіб. *Frontiers in Psychology*, 16, 1603924. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2025.1603924>
- Національна мережа дитячого травматичного стресу (NCTSN). (н.д.). Онлайн-тренінг з надання першої психологічної допомоги. Отримано з <https://learn.nctsn.org/course/index.php?categoryid=11>
- Альпіністи. (н.д.). ППА для альпіністів. Отримано з <https://www.mountaineers.org/about/vision-leadership/board-of-directors/committees/branch-leadership-committee/outdoor-leadership-committee/seminars-clinics/psychological-first-aid-for-mountaineers-online-classroom>
- Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ). (2011). Перша психологічна допомога: Посібник для польових працівників. Отримано з <https://apps.who.int/iris/handle/10665/44615>

ПАРТНЕРСТВО

<https://ied.eu/>

<https://denizli.afad.gov.tr/>

<https://neotalentway.com/>

<https://www.eva93.lv/>

<https://ngo-nfe4y.com.ua/en>

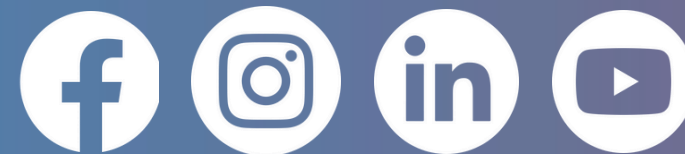

<https://vonhope.is/>

**Навчайтесь з задоволенням з РОЗДІЛОМ 3: ОБІЗНАНІСТЬ ПРО ЛІСОВІ ЛИХА
ТА ВИЖИВАННЯ В ДИКІЙ ПРИРОДІ,
НАВЧАЛЬНИЙ МОДУЛЬ 17: Розуміння психології жертв стихійних лих у
умовах дикої природи**

СЛІДКУЙТЕ ЗА
НАМИ

<https://vetready.eu/>